

Motion om att främja biologisk mångfald – ge bidrag till blomster

Motion av Gabriel Kroon (SD)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarråden Åsa Lindhagen

Sammanfattning av ärendet

Gabriel Kroon (SD) har väckt en motion i kommunfullmäktige där han framhåller att biologisk mångfald är eftersträvensvärd ur såväl ett ekologiskt som ett socialt perspektiv. I motionen framförs att i arbetet med biologisk mångfald sker ofta många dyra investeringar med tveksam nytta.

I motionen föreslås därför kommunfullmäktige besluta om att:

1. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ges i uppdrag att ta fram ett pris-effektmått för åtgärder avseende biologisk mångfald.
2. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ges i uppdrag inkludera koloniträdgårdar samt innergårdar och utomhusområden som tillhör privata bostadshus vid bidragsgivning.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden och Stockholms Stadshus AB. Stockholms Stadshus AB har avstått från att svara på remissen.

Stadsledningskontoret konstaterar att förslaget om att ta fram ett mått för att utvärdera åtgärder avseende biologisk mångfald ligger i linje med pågående uppdrag och anser därför att motionen inte föranleder ytterligare uppdrag.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser att förslaget om ett pris-effektmått för åtgärder avseende biologisk mångfald ligger i linje med mycket av det arbete som genomförs

idag. Det ingår dock inte i nämndens uppdrag att dela ut bidrag till vare sig stadsinterna eller privata initiativ.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Jag delar motionärens utgångspunkt att biologisk mångfald är helt centralt för ett hållbart och levande Stockholm. Däremot vänder jag mig emot påståendet att stadens större naturvårdsinsatser skulle vara av tveksam nytta – tvärtom är kraftfulla och ibland omfattande åtgärder helt avgörande för att vi ska kunna värna och utveckla våra ekosystem. Stadens miljöprogram och handlingsplanen för biologisk mångfald lägger grunden för att stärka den gröna infrastrukturen samt för staden att arbeta systematiskt och långsiktigt.

Vad gäller förslaget om att ta fram ett pris-effektmått för naturåtgärder kan jag, i likhet med stadsledningskontoret och miljö- och hälsoskyddsnämnden, konstatera att detta arbete i stor utsträckning ligger i linje med det arbete som pågår. Vi har i årets budget gett i uppdrag att utreda en övergripande modell för att stärka den biologiska mångfalden, och miljöförvaltningen använder redan idag stadsdelsvisa åtgärdsförslag (SÅF) samt en matrismodell där effektivitet och kostnader bedöms. Jag vill dock understryka att naturen utgörs av komplexa system där effekterna av våra insatser ibland kan mätas först många år senare. Att enbart förlita sig på snäva ekonomiska kvantifieringar är därför varken önskvärt eller vetenskapligt gångbart när vi bygger en grönskande stad.

När det kommer till motionens förslag om att införa riktade ekonomiska bidrag till privata bostadshus och koloniträdgårdar vill jag framhålla att staden redan idag erbjuder ett omfattande och uppskattat stöd. Vi arbetar bland annat med rådgivning, guider för ökad artrikedom och utdelning av odlingsstart-kit, och vi har dessutom anställt en samordnare för stadsodling för att ta tillvara på stockholmarnas engagemang. Att därutöver införa direkta ekonomiska bidrag till enskilda privata aktörer är, som stadsledningskontoret påpekar, behäftat med juridiska svårigheter kopplat till kommunallagens likställighetsprincip, och det ryms inte i miljö- och hälsoskyddsnämndens nuvarande uppdrag.

I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets förslag.

Bilaga

Motion om att främja biologisk mångfald – ge bidrag till blomster, dnr. KS
2025/793-1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 19 augusti 2026

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Ärendet

Gabriel Kroon (SD) har väckt en motion i kommunfullmäktige. I motionen framhålls att biologisk mångfald är eftersträvansvärd ur såväl ett ekologiskt som ett socialt perspektiv. En bred fauna av växter, insekter och djur skapar ett mervärde och leder till en mer intressant stad. I motionen framförs att i arbetet med biologisk mångfald sker ofta många dyra investeringar med tveksam nytta. Insektshotell för tiotusentals kronor byggs, samtidigt som slåtterängar och skogsområden skövlas när nya bostäder byggs. En viktig del för att främja den biologiska mångfalden är de många privata initiativen i form av koloniträdgårdar och planteringar på innergårdar till bostadshus eller bakgårdar till villor och radhus. Dessa insatser förbises när offentliga medel tilldelas stora kommunala projekt med tveksam nytta.

I motionen efterfrågas två åtgärder för att tydliggöra avvägningen kring vilka projekt som ska erhålla medel för att främja biologisk mångfald. Ett tydligt kvantitativt mått för att bedöma respektive åtgärds effekt per investerad krona och utökad möjlighet för privata aktörer att söka och erhålla finansiering för projekt som kan gynna biologisk mångfald. Detta inkluderar bidrag och stöd/råd till koloniträdgårdar samt innergårdar och utomhusområden som tillhör privata bostadshus.

I motionen föreslås därför kommunfullmäktige besluta om att:

1. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ges i uppdrag att ta fram ett pris-effektmått för åtgärder avseende biologisk mångfald.
2. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ges i uppdrag inkludera koloniträdgårdar samt innergårdar och utomhusområden som tillhör privata bostadshus vid bidragsgivning.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden och Stockholms Stadshus AB.

Stockholms Stadshus AB har avstått från att svara på remissen.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 8 oktober 2025 har i huvudsak följande lydelse.

I kommunfullmäktiges budget 2025 har kommunstyrelsen i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och stadsdelsnämnderna, uppdrag om att utreda en modell för att stärka de ekologiska värdena och den biologiska mångfalden i staden som helhet. Modellen kommer att innehålla en analys av vilka åtgärder staden kan utföra och var i staden de är lämpliga, vilken nytta åtgärderna ger samt en finansieringsmodell. Miljö- och hälsoskyddsnämnden pekar i sitt remissvar på att de har tagit fram

stadsdelsvisa åtgärdsförslag för att gynna biologisk mångfald. Till åtgärdsförslagen finns schablonkostnader framtagna för olika åtgärdstyper. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har även tagit fram en åtgärdsmatrismodell. Åtgärdsmatrismodellen syftar till att kvantitativt bedöma genomförbarhet och effektivitet för olika kategorier av naturåtgärder med syfte att lättare prioritera mellan planerade insatser. Den finns även tillgänglig för andra aktörer inom staden.

Stadsledningskontoret vill framhålla att de önskemål som framförs i motionen om kvantifiering av nyttor av den biologisk mångfalden och effektivitetsmått är något som är önskvärt men svårt att få fram då det handlar om komplexa system och det finns få metoder för att mäta biologisk mångfald.

Stadsledningskontoret konstaterar att förslaget om att ta fram ett mått för att utvärdera åtgärder avseende biologisk mångfald ligger i linje med pågående uppdrag om att ta fram en modell för att stärka den biologiska mångfalden och anser att motionen inte föranleder ytterligare uppdrag.

Stadsledningskontoret vill tydliggöra att Stockholms stad idag ger stöd och råd till privatpersoner och föreningar för att gynna initiativ kopplat till biologisk mångfald. Under 2025 har trafiknämnden anställt en samordnare för att stärka arbetet med stadsodling. Staden genomför till exempel informationskampanjer riktat till kolonilottsföreningar och erbjuder koloniområden och brukaravtal för stadsodling på stadens mark. En del stadsdelsförvaltningar erbjuder ett start-kit till odlare. Staden har även tagit fram en guide för biologisk mångfald riktad till privatpersoner, fastighetsägare och näringslivsidkare med förslag på konkreta åtgärder för att skapa större artrikedom. Gällande motionens förslag om att tilldela ekonomiskt bidrag till koloniträdgårdar och bostadsgårdar så anser stadsledningskontoret att det kan vara behäftat med juridiska svårigheter då bidrag inte får strida mot kommunens budget och grundläggande principer enligt kommunallagen, såsom allmänintresse, likställighetsprincipen och lokaliseringsprincipen.

Sammanfattningsvis konstaterar stadsledningskontoret att förslaget om att ta fram ett mått för att utvärdera åtgärder avseende biologisk mångfald ligger i linje med pågående uppdrag om att utreda en modell för att stärka den biologiska mångfalden och att möjligheter att få stöd och råd av staden finns idag för odlingsintresserade medborgare och föreningar. Stadsledningskontoret anser därför att motionen inte föranleder ytterligare uppdrag.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige att Motion om att främja biologisk mångfald – ge bidrag till blomster, besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 30 september 2025 följande.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation av Anders Edin (SD), se Reservationer m.m.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 4 september 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Miljöförvaltningen positivt på att staden prövar nya kvantitativa metoder för att utvärdera naturåtgärders effekter. Förslaget om ett pris-effektmått för åtgärder avseende biologisk mångfald ligger i linje med mycket av det arbete som genomförs idag.

I budgeten för 2025 finns följande uppdrag *kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och stadsdelsnämnderna utreda en modell för att stärka de ekologiska värdena och den biologiska mångfalden i staden som helhet*. Modellen kommer att innehålla en analys av vilka åtgärder staden kan utföra och var i staden de är lämpliga.

Miljöförvaltningen har i samband med tidigare uppdrag kring stadens gröna infrastruktur tagit fram en s.k. åtgärds matrismodell. Modellen syftar till att kvantitativt bedöma genomförbarhet och effektivitet för olika kategorier av naturåtgärder med syfte att lättare prioritera mellan planerade insatser. Modellen finns även tillgänglig för andra aktörer inom staden.

Oavsett metodval är det viktigt att beakta att flertalet av modellerna för pris-effektmått bygger på antaganden om framtiden vilka behöver kalibreras gentemot det faktiska utfallet för att bli tillräckligt tillförlitliga. Sådana utvärderingar av de olika naturåtgärdernas utfall kan göras först årtal efter att insatserna genomfördes, även om det finns vissa generella schablonvärden att utgå ifrån.

Kommunfullmäktige beslutade 2020 om en handlingsplan för biologisk mångfald och miljö- och hälsoskyddsnämnden har tagit fram detaljerade stadsdelsvisa åtgärdsförslag för biologisk mångfald (SÅF). Inom ramen för SÅF:arna finns framtagna schablonkostnader för olika åtgärdstyper. Åtgärdsförslagen används både inom ramen för exploatering för att hitta effektiva åtgärder för grönkompensation samt inom förvaltning, skötsel och utveckling av grönområden.

Staden stödjer idag koloniträdgårdar samt innergårdar och utomhusområden som tillhör privata bostadshus för att gynna initiativ kopplat till biologisk mångfald. Detta sker t.ex. i form av informationskampanjer till kolonilottsöreningar, brukaravtal för stadsodling på stadens mark där en del stadsdelsförvaltningar även erbjuder ”odlingsstart-kit” för privata aktörer samt genom kunskapsunderlagen med förslag på lämpliga platser enligt de stadsdelsvisa åtgärdsförslagen för biologisk mångfald. Dessutom har staden tagit fram en guide för biologisk mångfald riktad till privatpersoner, fastighetsägare och näringslivsidkare med förslag på konkreta åtgärder för att skapa större artrikedom.

Förvaltningen konstaterar att en mångfald av åtgärder behövs för en få en varaktig och livskraftig biologisk mångfald, oavsett markägare.

Det ingår inte i miljö- och hälsoskyddsnämndens uppdrag att dela ut bidrag till vare sig stadsinterna eller privata initiativ. Ett sådant uppdrag kräver en ändring av nämndens reglemente.

Reservationer m.m.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Reservation av Anders Edin (SD)

1. att nämnden beslutar att tillstyrka motionen som svar på remissen samt
2. att därutöver anföra följande:

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har mottagit en remiss från kommunstyrelsen (Dnr KS 2025/793) avseende en motion från Gabriel Kroon (SD) om att främja biologisk mångfald. Motionärerna föreslår kommunfullmäktige att besluta:

- Miljö- och hälsoskyddsnämnden ges i uppdrag att ta fram ett pris-effektmått för åtgärder avseende biologisk mångfald.
- Miljö- och hälsoskyddsnämnden ges i uppdrag att inkludera koloniträdgårdar samt innergårdar och utomhusområden som tillhör privata bostadshus vid bidragsgivning.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ställer sig bakom motionen och tillstyrker förslaget som svar på remissen.